

JAARGANG 4 • NUMMER 1 • FEBRUARI 2009

NATUURLIJK DESIGN

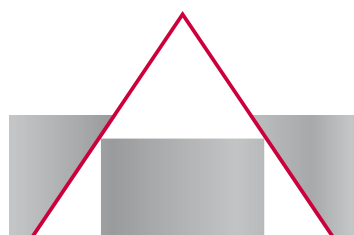
CREATIEVER OMGAAN MET
ALUMINIUM

ALUMINIUM PAST PERFECT IN
CONCEPTEN VAN 'EENHEID'
EN 'OPENHEID'

ALUMINIUM
BOEIBOORD VERLEENT
SERVICERESIDENTIE
MOLENWIJCK MODERNE
UITSTRALING

"ALUMINIUM IS NAGENOEG
GRENZELOOS TOEPASBAAR"

ALUMINIUM ALS BRON VAN
INSPIRATIE

IN PRAKTIJK
LUMINIUM
MAGAZINE

PROF. IR. JAN BROUWER,
ARCHITECT

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Aluminium past perfect in concepten van 'eenheid' en 'openheid'	3
Aluminium boeiboord verleent ServiceResidentie Molenwijk moderne uitstraling	4-5
"Aluminium is nagenoeg grenzeloos toepasbaar"	6-8
Aluminium als bron van inspiratie	9-11

ALUMINIUM IN PRAKTIJK

De kwaliteiten van aluminium worden pas zichtbaar als het in de praktijk wordt toegepast. Dit uitgangspunt vormt de basis van Aluminium In Praktijk, dat als label de filosofie van Roval Aluminium ondersteunt, dat wat mooi én functioneel is, ook gezien mag worden. Viermaal in 2009 verschijnt het magazine Aluminium In Praktijk. Elke aflevering kenmerkt zich door een thema, dat inspeelt op de onbegrensde mogelijkheden van aluminium.

COLOFON

REDACTIE
Roval Aluminium (www.roval.nl),
PR-N Communicatie

EINDREDACTIE
Roval Aluminium,
Pauline Manders-Vlemmix

CONCEPT EN VORMGEVING
PR-N Communicatie

OPLAGE
7800 stuks

GROTE FOTO COVER
Vlietlandziekenhuis Schiedam

www.aluminiuminpraktijk.nl

PROF. IR. JAN BROUWER

CREATIEVER OMGAAN MET ALUMINIUM

"Een nieuw tijdschrift over aluminium zal vooral informatie moeten bieden aan ontwerpers om creatiever om te gaan met het aluminium." Die creativiteit heeft alles te maken met nieuwe maatschappelijke inzichten. De duurzaamheid is zo'n maatschappelijk item, waaraan onvoldoende aandacht wordt besteed. Duurzaamheid gaat niet eenzijdig over energiegebruik, maar vooral ook over de eindigheid van grondstoffen. In theorie hebben we energie voldoende. Denk hierbij aan de zonne- en windenergie ter vervanging van de huidige energiebronnen, zoals olie en gas. Het probleem van de eindigheid van grondstoffen geldt niet voor aluminium. De hoeveelheid bauxiet op onze aardbodem is bijna onuitputtelijk. En de recyclebaarheid van het materiaal is uitstekend te noemen. U weet dat het productieproces van bauxiet naar aluminium veel energie vraagt. Dit euvel wordt in grote mate gecompenseerd door het recyclingproces dat betrekkelijk weinig energie nodig heeft.

U begrijpt mijn redenering? Er is energie voldoende, evenals bauxiet als grondstof. Aluminium is dus een typisch "cradle to cradle"-materiaal. En daarom de stelling dat ontwerpers samen met de industrie inspanningen moeten verrichten om de creativiteit van aluminiumtoepassingen verder te ontwikkelen. Voor een betere wereld misschien? Of is dat te idealistisch geredeneerd. Ik hoop in elk geval dat dit nieuwe tijdschrift hiertoe aanzetten zal geven.

Prof. Ir. Jan Brouwer

JAARGANG 4 • NUMMER 1 • FEBRUARI 2009

DKV ARCHITECTEN

ALUMINIUM PAST PERFECT IN CONCEPTEN VAN 'EENHEID' EN 'OPENHEID'

ROEL BOSCH, ARCHITECT-
DIRECTEUR EN PARTNER VAN
DKV ARCHITECTEN

DKV architecten uit Rotterdam kreeg opdracht om voor een gedeelte van het Westerdokseiland in Amsterdam een stedenbouwkundig plan te maken en 191 woningen te ontwerpen. Een in de gevels terugkerend raster van aluminium zorgt voor eenheid in drie hoven, die door de keuze van de gevelbekleding elk een eigen karakter hebben.

"De vraag was om een hoge bebouwingsdichtheid te realiseren", vertelt Roel Bosch, architect-directeur en partner van DKV architecten. "Vanuit onze stedenbouwkundige ideeën kwamen we tot een hybride concept. Een combinatie dus van blokken, stroken en torenachtige bouw. We hebben drie hoven gemaakt. Een hof past goed bij een introverte, binnenstedelijke situatie en geeft rust temidden van een drukke, openbare buitenwereld. De binnenzijde van de hoven kreeg elk een

eigen thema: 'Dorpsplein', 'Plankier' en 'Tuin'. Desamenhang tussen de drie cours komt tot uiting in een antracietkleurig aluminium raster. Het raster wordt gevormd door horizontale L-vormig gezette platen, die over de gehele breedte van de gevel onder en boven de ramen doorlopen. Deze horizontale lijnen zijn met elkaar verbonden door verticale gezette platen, waartussen de kozijnen zich bevinden."

Verschillende thema's

De verschillende thema's zijn gevisualiseerd door de invulling van het aluminium raster. Op het 'Dorpsplein' gebeurde dat met natuursteen, op het 'Plankier' met hout en in de 'Tuin' met bamboestokken, wat een unieke gevelbekleding is. Voor de Tuin is met betrekking tot de dakrandafwerking voor een duurzame en esthetische oplossing gekozen in de vorm van muurafdekkappen. Deze toepassing past beter bij de totaaluitstraling van het gebouw,

hetgeen in de foto rechtsonder goed te zien is. Op het 'Dorpsplein' en het 'Plankier' zijn gezette platen toegepast."

Aluminium brengt eenheid

"Ik gebruik graag donkere kozijnen en dan kom je al snel bij aluminium uit. Donkere kozijnen in combinatie met de hele detaillering, zoals waterslagen, metselwerk en lateien leveren ondanks alle naden en overgangen van materialen een eenheid op, die rustig oogt. Bovendien wilden we in dit project veel openheid bereiken in de gevels. We deden dat onder meer door het plaatsen van grote, twee- en driedelige aluminium schuiframen. Bij die laatste kun je twee van de drie delen openschuiven, wat perfect paste in ons concept om het zo open mogelijk te maken. Bovendien bleek alweer dat dit zowel financieel, als technisch en visueel het beste realiseren was met de toepassing van aluminium."

STORIMANS WIJFFELS ARCHITECTEN BV

ALUMINIUM BOEIBOORD VERLEENT SERVICERESIDENTIE MOLENWIJCK MODERNE UITSTRALING

Wie de A58 ten zuiden van Tilburg passeert, kan de vier prominente donkergrijze kantoortorens van bedrijvenpark 't Laar nauwelijks over het hoofd zien.

Wie de A58 ten zuiden van Tilburg passeert, kan de vier prominente donkergrijze kantoortorens van bedrijvenpark 't Laar nauwelijks over het hoofd zien. Ze zijn ontworpen door Storimans Wijffels Architecten BV, die zelf kantoor houden op de achtste verdieping van één van de torens. Van daaruit zou je bij helder weer in noordelijke richting zicht moeten hebben op het dorp Loon op Zand, hemelsbreed op zo'n tien kilometer afstand. Daar bevindt zich ServiceResidentie Molenwijck, waar Storimans Wijffels Architecten een renovatieplan voor ontwierp waarbij dankbaar gebruik werd gemaakt van de chique uitstraling van aluminium.

ServiceResidentie Molenwijck werd gebouwd in de jaren zeventig als serviceflat met 129 appartementen. In 2003 kreeg Storimans Wijffels Architecten opdracht voor de bouw van twee nieuwe vleugels met in totaal 24 appartementen. In 2005 volgde een opdracht voor het revitaliseren van de bestaande gebouwen. Ramazan Kaplan, projectcoördinator bij Storimans Wijffels, was nauw betrokken bij deze renovatie. "De bouwcommissie van Molenwijck verzocht ons om de gehele gevel inclusief het dak van de bestaande serviceflat te renoveren. Dat was hard nodig,

want het complex had een uitgeleefde aanblik. Het was gebouwd van baksteen, de balkonhekken waren voorzien van spijlen en de zonweringen, geplaatst door de individuele bewoners, waren allemaal verschillend van kleur. Deze bouwstijl was misschien modern in de jaren zeventig, maar sloot totaal niet meer aan bij de ideeën en opvattingen die tegenwoordig leven rond de uitstraling van dit soort zorginstellingen. Bovendien moest het karakter van de bestaande bouw passen bij de nieuw te bouwen appartementen van Molenwijck."

Balkons opgefrist met aluminium zetwerk

Alle zichtbare muurdelen van de serviceflat werden gereinigd en vervolgens geschilderd in een lichte tint. "De gebouwen knapten daar al behoorlijk van op. Verder werden de balkons en de gangzijde van de appartementen opgefrist. Dat gebeurde door de zichtbare betondelen zoals de galerijplaten, balkonplaten en

dakranden als het ware in te pakken in antracietkleurig aluminium zetwerk. Ook de aluminium boeiboorden zijn in dezelfde kleur uitgevoerd. De metalen balkonhekken werden verwijderd en daarvoor in de plaats kwamen glasplaten en platen die bestaan uit horizontale, aluminium lamellen. De glasplaten zijn aan boven- en onderzijde afgewerkt met een ovaalvormige aluminium omlijsting in een oranjebruine kleur. Dezelfde kleur is ook toegepast bij de lamellen. De galerijplaten zijn overigens gedeeltelijk geperforeerd. Dat is gebeurd om een goede ventilatie van de balkons te waarborgen. De glasplaten kunnen immers als een lens werken, waardoor de temperatuur bij zoninstraling nogal kan oplopen. Door de perforatie wordt de temperatuurstijging binnen acceptabele grenzen gehouden."

Uitstraling is weer geheel bij de tijd

Behalve de gevel werd ook het dak gerenoveerd. "Het dak is

volledig voorzien van nieuwe dakbedekking, waarbij tevens een isolatielaag is aangebracht. Daardoor is het dak wat hoger geworden. Om ervoor te zorgen dat de dakrand in de nieuwe situatie visueel niet te dik wordt, hebben we de bovenste rand van het dak zo'n tien centimeter teruggeplaatst. Deze getrapte dakrand is in zijn geheel bekleed met aluminium in dezelfde kleur als de balkon- en galerijplaten en penanten. Om alle gevelpartijen met elkaar in harmonie te brengen is bovendien de circa een meter hoge plint van de serviceflat geschilderd in de kleur antraciet. Als finishing touch zijn de oude zonweringen vervangen door nieuwe knikarmschermen met oranje doeken. Met al deze aanpassingen heeft de serviceflat een uitstraling gekregen die geheel bij de tijd is. Wat mij betreft mag de zorginstelling met gepaste trots de nieuwe naam ServiceResidentie Molenwijck dragen!"

RAMAZAN KAPLAN, PROJECT-
COÖRDINATOR STORIMANS
WIJFFELS ARCHITECTEN

"WAT MIJ BETREFT MAG DE ZORGINSTELLING MET GEPASTE TROTS DE NIEUWE NAAM SERVICERESIDENTIE MOLENWIJCK DRAGEN!"

HET BUREAU VOOR ARCHITECTUUR AUJOURD'HUI

"ALUMINIUM IS NAGENOEG GRENZELOOS TOEPASBAAR"

In Boekel, een schilderachtig dorp in het noordoosten van Noord-Brabant, is het Bureau voor architectuur Aujourd'hui gevestigd, ook bekend als Van den Broek & Partners Boekel.

In Boekel, een schilderachtig dorp in het noordoosten van Noord-Brabant, is het Bureau voor architectuur Aujourd'hui gevestigd, ook bekend als Van den Broek & Partners Boekel. Directeur-eigenaar Jan van den Broek heeft een joviale uitstraling die onmiddellijk associaties oproept met de spreekwoordelijke Brabantse goedelijkheid en gastvrijheid. Hij vertelt gedreven over zijn manier van werken en welke rol de toepassing van aluminium daarbij speelt.

Het Bureau voor architectuur Aujourd'hui neemt opdrachten aan van particulieren, bedrijven, instellingen en overheid. Jan van den Broek: "Wij beschikken over een bulk aan ervaring. Zo ontwerpen wij woonhuizen, utiliteitsgebouwen, kantoren, restaurants,

gemeenschapshuizen, golfpaviljoens, tankstations, CNG-installaties en zijn we ook werkzaam voor de agrarische sector. Eerste prioriteit bij ons is dat het werk voor 100% aan de wensen van de opdrachtgever voldoet. Soms krijgen we de opdracht om een dakkapel te ontwerpen. Op zich een kleine klus, maar we gaan er als bureau helemaal voor. Wij werken als het ware heel ambachtelijk." Jan van den Broek neemt altijd ruim de tijd om samen met de opdrachtgever het programma van eisen op te stellen. "Tijdens zo'n bijeenkomst nemen we alle facetten door, vanaf de kleinste details. Dat

kost vaak drie tot vier uur, maar dan heb je ook alles aangekaart. Meestal komen dan ook aspecten van vormgeving aan bod. Dan heb je het best vaak over aluminium. Dit materiaal is namelijk zeer makkelijk te verwerken en leent zich bijvoorbeeld heel goed voor afwerking van de buitenzijde."

In harmonie met de directe omgeving

Een programma van eisen stelde Jan van den Broek ook op met een echtpaar op leeftijd, dat hem verzocht een eengezinswoning te ontwerpen die van alle gemakken was voorzien. "Comfort

was voor deze mensen een eerste vereiste. Alles moest gelijkvloers zijn, alle ruimtes moesten heel makkelijk toegankelijk zijn en de auto moest zo kunnen 'binnenrijden'. Dit alles moesten we natuurlijk nog in een vorm gieten die paste in de omgeving van de te bouwen bungalow. Daarbij hebben we aluminium toegepast. Niet overdadig, maar op een subtiele wijze waardoor de woning in harmonie is met de directe omgeving." Het pand dat eind 2007 werd opgeleverd, ligt aan de Mezenlaan in Boekel. De Mezenlaan grenst aan de uitlopers van een bosrijk gebied, dat

VERVOLG OP PAGINA 8

**JAN VAN DEN BROEK,
BUREAU VOOR ARCHITECTUUR
AUJOURD'HUI, BOEKEL**

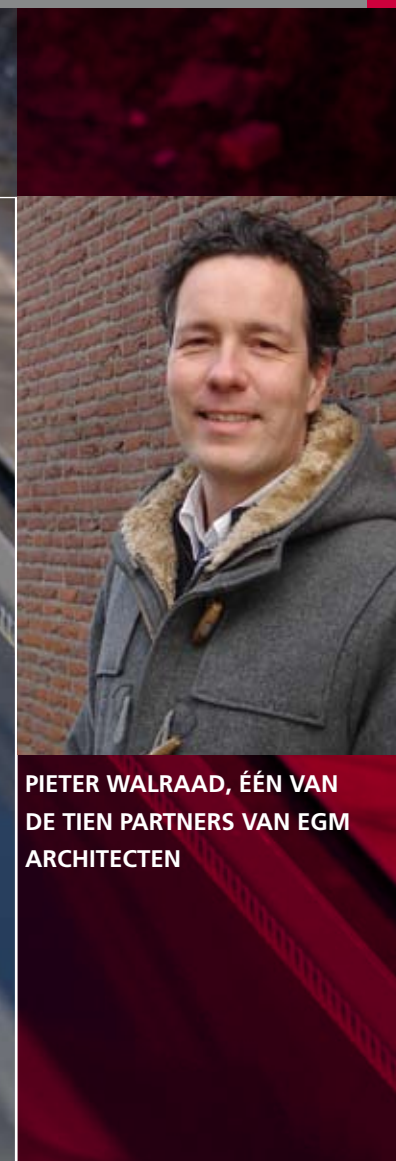
"WIJ BESCHIKKEN OVER EEN BULK AAN ERVARING"

ALUMINIUM ALS BRON VAN INSPIRATIE

PIETER WALRAAD, ÉÉN VAN DE TIEN PARTNERS VAN EGM ARCHITECTEN

zo'n zes kilometer in zuidelijke richting doorloopt, tot aan Gemert. "Als architect streef je altijd naar een vloeiende overgang tussen bebouwing en omgeving. Bij deze bungalow is dat onder meer gerealiseerd door het toepassen van een speciale architectonische aluminium profilering bij het afwerken van de dakrand."

Aluminium dakrand bleek ideale oplossing

Om de verbondenheid met de natuur te accentueren, werden de buitenkozijnen uitgevoerd in een groengrijze kleur. Bovendien werd gekozen voor wat zwaardere kozijnen met dubbele onderdorpels, die het geheel een robuust karakter geven. "Vervolgens wil je die lijn zoveel mogelijk voortzetten. Om de grillige vormen van de natuur te imiteren, is de overgang naar het dak afgewerkt met een ellipsvormige aluminium rand in de kleur van de stenen. Dat is veel fraaier dan bijvoorbeeld een dakafwerking door middel een houten of kunststof plaat, waarmee je

het effect krijgt van een pet die boven op het huis is geplaatst. Dat moesten we hier koste wat kost voorkomen, want de dakrand van de bungalow hadden we al wat hoger laten doorlopen om het huis wat meer body te geven. We hadden ook kunnen kiezen voor een afdekking met natuursteen, overigens prachtig materiaal, maar dat geeft een heel kille afronding. De aluminium dakrand met een iets zwaarder profiel bleek de ideale oplossing die resulteerde in een echte rand, een eindafwerking."

Veel meer aandacht mogelijk voor visuele aspecten

De opdrachtgever is erg te spreken over de vormgeving van de dakrand. "Hij gaf zelf al aan dat ze een voorkeur hadden voor moderne, strakke vormen, maar dat het ontwerp tegelijkertijd goed moest passen bij de natuurlijke omgeving. Dat is uitstekend gelukt. Ik juich het overigens toe dat steeds meer mensen zelf gaan meedenken en hun

woning een eigen identiteit willen geven. Ik ben ervan overtuigd dat dit ook bijdraagt tot een beter eindproduct. Aluminium is vanwege zijn letterlijke én figuurlijke flexibiliteit daarbij uitstekend inpasbaar. Je komt toepassingen van aluminium niet voor niets bijna overal tegen. In de utiliteitsbouw bijvoorbeeld als materiaal bij uitstek voor kozijnen en vliesgevels. Bij gevels heb je wel eens te maken met een zware achterconstructie of onderconstructie, Met aluminium is dit te ondervangen, zoals bij de hiervoor genoemde vliesgevels. Het is bestendig, duurzaam, ontzettend goed verwerkbaar, sterk en het heeft nauwelijks gewicht. Je kunt bovendien veel meer aandacht aan de visuele aspecten van een ontwerp besteden. Stel je wil iets van hout of glas in het rond zetten. Dat is weliswaar mogelijk, maar heel kostbaar. Aluminium is veel makkelijker verwerkbaar en omdat het in de kosten meevalt, kun je het voor veel meer doeleinden inzetten, ook in het interieur. Het is nagenoeg grenzeloos toepasbaar."

Met zo'n 200 medewerkers in vestigingen in Dordrecht en Rotterdam behoort EGM architecten bv tot de grootste architectenbureaus van ons land. Het bureau ontwerpt projecten in nagenoeg alle marktsectoren, met een licht accent op de gezondheidszorg, woningbouw en overheidsgebouwen. Pieter Walraad is één van de tien partners van EGM architecten. Hij was onder meer verantwoordelijk voor de architectuur van het onlangs geopende Vlietlandziekenhuis in Schiedam en is gecharmeerd van de vele mogelijkheden die aluminium biedt.

De ziekenhuizen in Schiedam en Vlaardingen waren al gerui-

me tijd van plan om te fuseren. Dit voornemen resulteerde uiteindelijk in het prachtige, eigentijdse Vlietland Ziekenhuis in Schiedam, dat begin januari in gebruik werd genomen. Pieter Walraad: "Uitgangspunten bij het ontwerp waren mensgerichtheid, functionaliteit en flexibiliteit. Ik denk dat we heel goed geslaagd zijn in het concretiseren van deze eisen. Zo hebben we bijvoorbeeld de technische voorzieningen zoals verwarmingsketels, koelinstallaties en noodstroomaggregaten een functionele plaats gegeven op het dak. De flexibiliteit komt met name tot uiting in het unieke gegeven dat in dit ziekenhuis op elke gewenste plek in principe elke afdeling kan worden gehuisvest, zonder dat dit technische problemen oplevert.

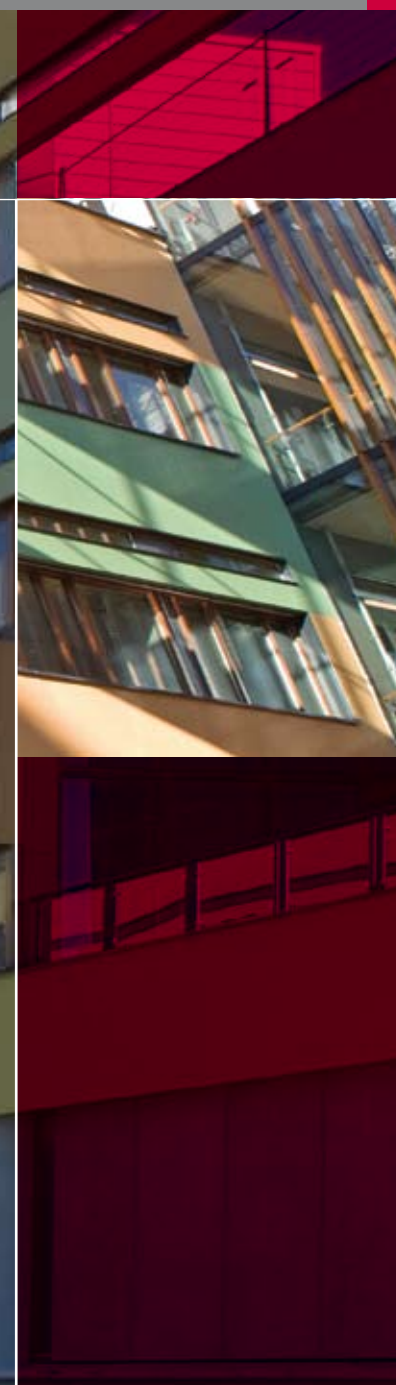
Verder hebben we gekozen voor de toepassing van zoveel mogelijk natuurlijke materialen en warme kleuren, zodat het ziekenhuis een frisse uitstraling krijgt die bijdraagt aan het spoedige herstel van de patiënten. Om het gebouw een speciaal karakter te geven, is de gehele bovenste laag voorzien van verticale aluminium ribben, wat door variaties in de lichtval een heel mooie beschaduwing van de gevel oplevert."

Vanzelfsprekende keuze

Het Vlietland Ziekenhuis is rijkelijk voorzien van aluminium, zeker op het gebied van de klassieke toepassingen van dit materiaal. "Aluminium is in veel toepassingen erg concurrerend

VERVOLG OP PAGINA 10

en daarom een vanzelfsprekende keuze, zeker als je het hebt over kozijnen en detailafwerking van gevels. In het Vlietlandziekenhuis zijn de kozijnen in de eerste vier bouwlagen uitgevoerd in transparant geschilderd hout, met het oog op de natuurlijke en mensvriendelijke uitstraling van dit materiaal. De draaiende delen van de ramen zijn wel weer in aluminium uitgevoerd. Bovendien zijn alle waterslagen en dorpels uitgevoerd in aluminium. De middelste drie bouwlagen zijn bekleed met bruine keramische tegels, die met behulp van clipjes bevestigd zijn aan achterliggende aluminium profielen. Op de hoogste bouwlaag speelt aluminium voornamelijk een rol in dienst van de vormgeving. De plattegrond van het

gebouw is een lineaire streng met een aantal knikken. Om die verdraaiing van de vlakken van de gevel te accentueren, hebben we aan de sandwichgevel op de bovenste laag verticale ribben toegevoegd, met een onderlinge afstand van 90 centimeter. De ribben lopen over de hele lengte van het dak en het zijn puur opzetelementen van geëxtrudeerd aluminium. De keuze voor aluminium lag voor de hand. De toegepaste aluminium profielen zijn immers superstrak en kunnen heel efficiënt geplaatst worden."

Ongekende vormvrijheid

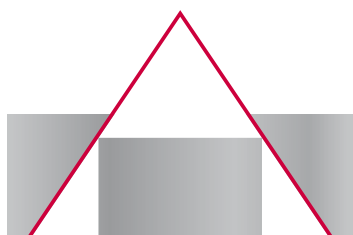
Een ander deel van het gebouw waar aluminium prominent aanwezig is, is de centrale hal. Aan de zuidzijde daarvan zijn grote, draaibare aluminium zonweringslamellen bevestigd om te voorkomen dat teveel zonlicht in de hal doordringt. "De eerste optie was een uitvoering in hout, maar gezien de kwetsbaarheid daarvan bleek het bij nader inzien toch veel slimmer te zijn om wederom voor aluminium te kiezen. Het is gewoon een zeer veelzijdig materiaal. Er zijn heel veel verschillende toepassingen op de markt en

het wordt daarom zeer breed aangeboden. Het is bovendien licht, je kunt er heel maatvast mee werken en het is betaalbaar. Ik ben overigens altijd al gecharmeerd geweest van aluminium. Ik pas het erg graag toe in mijn ontwerpen. De ongekende vormvrijheid van aluminium roept bij mij steeds de uitdaging op om er iets extra's mee te doen of weer een eigen toepassing te ontwikkelen. Voor mij blijft aluminium een ijzersterke bron van inspiratie!"

"ALUMINIUM IS IN VEEL TOEPASSINGEN ERG CONCURREREND EN DAAROM EEN VANZELFSPREKENDE KEUZE"

ALUMINIUM IN PRAKTIJK IS EEN MERK VAN ROVAL ALUMINIUM

IN PRAKTIJK
LUMINIUM

WWW.ALUMINIUMINPRAKTIJK.NL